TOVERI

Lännen suomalaisen työväen äänenkannattaja, ilmestyy Astoriassa, Oregon, joka päivä paitsi sunnuntaina.

TOIMITUSKUNTA:
W. N. REIVO LAURI MOILANEN
ADOLPH SALMI K. E. HEIKKINEN
A. B. MAKELA

TOVERI
(THE COMRADE)
The organ of the Finnish workers in the Western states. The only Finnish daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Ore., by the Western Workmen's Publishing Society.

Ilmotushinta 40c palstatuumalta. Kuolemanilmotukset $1.50 kerta ja muistovärsyillä $2.00 kerta. Kihlaus-, syntymä- ja avioliitto-ilmotukset 50c kerta, halutaantieto- ja nimenmuutto-ilmotukset 25c kerta, naimailmotukset $1.50 kerta, avioero-ilmotukset $1.00 kerta. Seisovat ilmotukset sopimuksen mukaan. Satunnaisista ilmotuksista tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

Advertising rates in effect July 1, 1912, 40 cents per inch. Special discount is allowed for larger and continuous advertisements.
TOVERI, BOX 99, ASTORIA, ORE.
AUG. NIKULA, Manager.

Entered as second-class mail matter July 18, 1912, at the postoffice at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

TILAUSHINNAT
Yhdysvalloissa ja Canadassa:

Yksi vuosikerta..$4.00	6 kuukautta..$2.25
3 kuukautta.....$1.35	1 kuukausi... .50

Suomeen ja muualle ulkomaille:

Yksi vuosikerta..$6.50	6 kuukautta..$3.50

SUBSCRIPTION RATES:
In the United States and Canada

One year......$4.00	Six months......$2.25
Three months..$1.35	One month...... .50

Oikeusko sittekin voitolle?

Äskeisten luokkatuomioitten uhreiksi Californiassa joutuneitten unionistien asema näyttää tällä kertaa valoisammalta kuin kertaakaan sen salaliiton perustamisen jälkeen, jolloin liike heidän hirteen saattamisekseen ja sikäläisen työväestön järjestymisen vastustamiseksi alettiin sikäläisten riistäjien taholta.

Rena Mooney on pitkän ja sitkeän taistelun jälkeen vapautettu, eikä Thos. Mooneyn hirttotuomiotakaan ole vielä uskallettu panna täytäntöön, niin paljon kuin sitä on koetettukin jouduttaa.

Rena Mooneyn vapauttaminen paljastaa koko sen häikäilemättömän salaliiton jonka toimesta koko jutut ovat käydyt. Rena Mooney näet koetettiin saada syylliseksi samaan rikokseen ja samoilla todistuksilla kuin hänen miehensäkin ja häntä ennen tuomittu Warren K. Billings. Kun Mrs. Mooney julistettiin syyttömäksi, todistettiin samalla uudelleen niidenkin syyttömyys, jotka ovat jo ennen tuomitut saman salaliiton uhrina.

Tullaanko tuomituille antamaan uusi kuukustelu, riippuu tietenkin siitä, miten voimakas se sikäläinen liikemiesklikki on, joka on ollut johtavana sieluna koko tässä inhottavassa salaliitossa. Toisaalla vaikuttaa tietysti myöskin se, miten paljon voimia ja varoja on sikäläisten unionistien käytettävänä.

Se taistelu, jota Californian unionistit ovat käyneet kaikessa hiljaisuudessa, ansaitsee tulla huomatuksi. Se on ollut vaikeaa ja ponnistuksia kysyvää ja sitä on käyty kaikella sillä hiljaisuudella ja sitkeydellä, joka on täkäläisten unionistien toiminnalle ominaista. Vallan liian vähän on asiaa tiedotettu ulospäin ja luonnollisesti se seikka vaikuttikin paljon ensimäisiin tuomioihin. Enemmän valoa asialle olisi paljastanut riistäjien salahankkeet jo aikasemmin, jolloin toisetkin olisivat säästyneet.

Mutta sittekin, taistelu jolla aiottiin kukistaa koko unionistinen liike Californiassa, on tuottanut sangen vähän niitä tuloksia, joita riistäjät toivoivat. Californian unionistinen liike ei ole heikennyt, päinvastoin on yhteinen taistelu liittänyt sitä enemmän yhteen ja ajanut koko maan unionistit lähempään vuorovaikutukseen keskenään ja parempaan toistensa ymmärtämiseen.

Jokainen työläisten voittoa toivova työläinen — ja kukapa ei sitä toivoisi — toivoo vapautta toisillekin syytetyille ja antaa tietysti jakamattoman kannatuksensa tälle taistelulle, siksi kunnes se on saatettu lopulliseen voittoon ja riistäjien salaliitto kokonaan hajotettu.

Milloin on Toverittaren tilaajamäärä 10,000?

Meneekö työväestö siihen ansaan?

Länsirannikon puutavarateollisuustyöläisten lakkoa uhkaa taas eräs sangen vakava vaara, jota torjumaan ei voida käydä enää liian aikasin. On näet ilmotettu, että "Kansallinen Puolustusneuvosto" suunnittelee työläisten järjestämistä A. F. of Labor liittoon. Jos sellaisiin toimenpiteisiin todellakin ryhdytään, niin työväestö saadaan siten hajalleen ja tulokset saattaa arvata jo etukäteen. Ei näet ole olemassa mitään tehokkaampaa asetta työväenjärjestön vahingoittamiseksi, kuin se että työnantajat alkavat sitä suositella työläisilleen. Siihen järjestöön ei kyllä työväestöä saada liittymään, ja kun tarkotus onkin estää työväestö järjestymästä mihinkään järjestöön, niin se on sillä saavutettu.

Ja tämän maan ammattiliikkeen gompersismi on antanut aihetta siihen, että se todellakin tunnustaa työläisten ja työnantajien etujen yhtymäkohdan, joten ei ole ollenkaan kumma, että osa työväestöstä saadaan uskomaan, että koko A. F. of Laboriin kuuluva työväestö on samanlaista. Porvarit käyttävät siis tätä unioilta itseltään saamaansa asetta niitä vastaan ja niittävät voitot.

Ja kun ne toisaalla käyttävät syndikalistien esittämiä omaisuudenhävittämisoppeja toiseen järjestöön liittyviä työläisiä vastaan ja panevat toimeen niiden vainoja, niin ajautuu asemaa käsittämätön työväestö toiseen tai toiseen ansaan, ja kummassakin tapauksessa voittavat riistäjät sen mitä tarkoittavatkin.

Toivottava olisi, että täkäläinen työväestö käsittäisi asemansa, eikä antaisi pelottaa itseään liittymästä unioihin, sillä se voi niissä sittekin ajaa kahdeksan tunnin työpäivävaatimuksensa läpitse nyt, vaikkapa uniot eivät olekaan sellaisia kuin niiden tulisi olla.

Olisikohan porvarien peli sekaantumassa?

Tämän maan suursaalistajat, joiden toiveitten taivaalla on kangastanut ihana ajatus aasialaisen työvoiman tuottamisesta maahan jos täkäläinen työväestö alkaisi vaatia joitakin oikeuksiakin itselleen, saattanevat seurata kauhulla niitä tiedonantoja, että British Columbian aasialainen työväestökin on liittymässä mukaan nykyisissä lakkotaisteluissa, vaatien itselleenkin saman palkan kuin toisillekin vaaditaan.

Halpapalkkainen aasialainen työvoima on ollut länsirannikon työväestön vitsauksena jo pitemmän ajan ja osa täkäläisestä työväestöstä näkee siinä sellaisen uhan, jonka edessä melkein on taivuttava. Ja syystä kylläkin on sitä pelätty, sillä sitä on käytetty lakkojen rikkureina useissa paikoissa. Ammatti- ja rotuylpeys, jota amerikalaisessa työväestössä pidetään työnantajien taholta yllä sangen taitavasti, on synnyttänyt siinä syvälle syöpyneen halveksumisen varsinkin aasialaista ja yleensä vieraskielistä työväestöä kohtaan. Väärien vapausihanteiden vaikutuksesta on tämä viha kasvanut sellaiseksi ennakkoluuloisuudeksi, että sen voittaminen näyttää useissa tapauksissa vallan ylivoimaiselta. Kielelliset eroavaisuudet tekevät yhteensulautumisen hitaaksi, estämällä keskinäisen kanssakäymisen ja ajatusten vaihdon, joten kansalliset tavat ja pyrkimykset säilyvät useita sukupolvia.

Mutta kaikki tasaava kapitalismi luo välttämättömyyden pakosta oman hautansa; sen vaikutus työväestöön on kaikkialla samanlainen ja synnyttää siis sen yhteisen ajatuksen, että yhteistoiminnassa vain on työväestön pelastus.

Aasialainenkin työväestö on tullut tänne — samoin kuin kaikki siirtolaisväestö — tarkotuksella saada täällä parempi toimeentulo, ja kun sille selitetään, miten se on mahdollista, niin kyllä sekin saadaan käsittämään asemansa. Mutta paljon riippuu siitä, miten siihen suhtaudutaan työväestön taholta, paljon enemmän kuin siitä miten siihen kapitalistit suhtautuvat, sillä niiden on siihenkin suhtauduttava vain riistäjinä ja niin ollen etujen yhtäläisyyttä on mahdoton pitää yllä edes käsitteenäkään.

Näitä ennen keskenään vihamielisissä suhteissa eläneitä työläisrotuja on koetettava kaikin keinoin lähentää toisiinsa, saada ne ymmärtämään toisensa. Siinä on siirtolaiskysymyksen ainoa järjellinen ratkaisu. Kunhan saamme aasialaisenkin työvoiman järjestymään, niin sekaantuvat riistäjien suunnitelmat taas kerran ja siitä hyötyy työväestö.

Bisbeen työläisvainojen "tuotannollinen pohja"

Bisbeen työläisvainojen tarkotuksista on lehdessämme puhuttu jo ennen, samoin kuin siitäkin, mitä aseita käytettiin ja millä perusteella sitä harjotettiin työväen vaatimusten tukahuttamiseksi. Tässä hiukan siitä "tuotannollisesta pohjasta," jolla tämä vaino lepää ja jonka takia sitä harjotetaan.

Kuten ennen sanottu, ovat Arizonan kuparikaivannot suurelta osalta ulkomaalaisten omaisuutta, joskaan ei kaikki. Mutta sillä ei kai liene mitään merkitystä näihin työläisvainoihin. Bisbeen kaivannot, Consolidated Mining & Smelting Co. omistaa kautta maan tunnettu Phelps-Dodge yhtiö, joka on tunnettu satumaisista voitoistaan ja jonka osakkeita ei ole ollut markkinoilla enää vuosikausiin.

Vuoden 1916 aikana "tuotti" Consolidated Mining & Smelting Co. 178,000,000 paunaa kuparia, josta suurimman osan Bisbeen kaivoksista, ollen tuotanto sinä vuonna noin 40 prosenttia edellisen vuoden tuotantoa suurempia. Luonnollisesti oli tuottajien lukumääräkin pitänyt jonkun verran lisätä, mutta ei suinkaan samalla prosenttimäärällä kuin tuotanto kohosi, joten kuparia tuotettiin vuonna 1916 50,000 paunaa jokaista miestä kohden edellisen vuoden 47,000 paunaa vastaan.

Ja mitä saivat osakkaat siitä?

Sanottuna vuonna oli kuparin hinta niin korkealla, että jokaisen miehen tuottamasta kuparimäärästä saatiin 12,500 dollaria, josta summasta osakkaille jäi "vaivoistaan" noin 7,500 dollaria!

Siinä on se työläisvainojen tuotannollinen pohja! Ellei niiden tarkotuksena olisi estää tämän voittomäärän alenemista, niin niillä ei olisikaan mitään tarkotusta!

Sellaisesta suunnattomasta voitosta kyllä kannattaakin maksaa jonkin verran hurttalaumalle ja rasvata tuomiolaitosten raiteita tavalla joka tekee ne kykenemättömiksi etenemään päätöksineen, joskin sattuisivat olemaan joskus pakotettujakin liikkeelle yhtiöitä kohtaan.

Tämä hurskaasti isänmaallinen yhtiö, jonka osakkaat saavat sijoituksistaan 49 prosenttia voittoja, eivätkä siis voi sijoittaa varojaan vapauslainabondeihin, joista maksetaan ainoastaan 3½ prosenttia, huolehtii työläistensä terveydenhoidostakin tavalla, joka ansaitsee tulla mainituksi. Sen työläisten keskuudessa tapahtui edellämainittuna vuonna 265 vakavaa ja 1,088 lievempää tapaturmaa (työssä oli 3650 työläistä), "keskinäisestä" vakuutuskassasta maksettiin avustusta noin 70,000 dollaria, josta "ainoastaan" 56,000 otettiin työläisiltä, saaden työläiset siis korvausta enemmän kuin itse maksoivat itselleen. Mikä jalomielisyys! Yhtiö tyytyi siihen, että se sai ainoastaan hyväntekijän maineen; työläiset saivat itse maksaa rahat.

Vuonna 1916 "ansaitsi" yhtiön sijoitettu pääoma omistajilleen "vain" 49 prosenttia, vuonna 1915 20 prosenttia ja sen edellisenä vuonna 14 prosenttia. Viimeisten kahdeksan vuoden kuluessa on yhtiön 45,000,000 dollarin pääomalle jaettu voittoina 60,000,000 dollaria ja siirretty vararahastoon 15,000,000 dollaria.

Herra Cleveland Dodge lahjoitti demokraatipuolueen vaalirahastoon "kerrassaan ihmeteltävästi," tehden siten Wilsonin valinnan ja uudelleen valinnan mahdolliseksi. Tällä seikalle ei tietenkään ole mitään yhteyttä presidentin suhtautumisen kanssa Bisbeen työläisvainoihin, muuten vain olkoon mainittuna, kun sattui mieleen tulemaan. Yhtä vähän on sillä tekemistä sen kanssa, että niistä 136:sta kaivos-"kleimistä," jotka Copper Queen yhtiö omistaa Bisbeen alueella, 127 todellisuudessa vielä on Setä-Samulin omaisuutta. Samuli muuten vain hyväntahtoisesti antaa hyväntahtoisten poikiensa — ei-kansalaistenkin — käyttää niitä, voidakseen hankkia työtä "ulkomaalaiselle" työväestölle, joka ei kuitenkaan käsitä tätä hyväntahtoisuutta, vaan vaatisi elinkustannuksiin välttämättömän palkan täällä vapauden maassakin!

Toivottavasti saa yhtiö kylliksi "amerikalaista" työvoimaa, joka elää ravinnottakin!

Amerikalainen pääoma ja Venäjän luonnonrikkaudet

Äskettäin kertoivat sanomalehdet, että Venäjän väliaikainen hallitus on suostunut mitä laajakantoisimpaan luonnonrikkauksien luovuttamiseen Amerikan rahakapitalisteille. Jos tämä uutinen on totta, silloin on selvästi nähtävissä, mihin suuntaan sikäläinen vast'ikään tsaarismin kahleet päältään poistanut vapaa(?) kansa on menemässä. Totta näet on, että tämän maan rahakapitalistit muodostavat maailman suurimman kullanomistajajoukon. Sen toimenpiteistä riippuu suurelta osalta kuinka kauan militarismi tulee vielä jatkumaan, kuinka kauan kestää tämä sota ja kuinka pian aletaan valmistautua uuteen verileikkiin.

Jos amerikalainen kapitalismi valtaa suuria etuisuuksia Venäjällä, silloin on varma, että Englannin, Belgian, Ranskan ja muiden maiden kapitalistit eivät jää toimettomiksi, sillä niidenkin pitää saada osansa Venäjän luonnonrikkauksista, maksoi mitä maksoi. Pääasia ei kuitenkaan ole se, minkä maan kapitaali alkaa riistää Venäjän luonnonrikkauksia, vaan se minkälaisia jälkiä se alkaa jättää sikäläiseen kansantalouteen.

Useimmille lienee tunnettua, miten Venäjän luonnonrikkaudet ovat laajoilla aloilla vielä aivan koskemattomia, jopa siinä määrässä, että niiden arvosta ei ole kenelläkään aavistustakaan. Niiden tutkiminen on vielä hyvin keskeneräistä, voidaanpa sanoa, vasta vähän alulla. Kukaan ei voi sanoa, kuinka paljon löytyy parhainta kivihiiltä esim. Omskin seutuvilla. Se vain tiedetään, että sitä on riittävästi pitämään käynnissä kaikki rautatiet ja tehdaslaitokset monen sukupolven aikana. Ljenan kultakaivoksien metallirikkautta ei liioin tiedetä, mutta se tiedetään että rikasta se on, sillä ilman minkäänlaisia koneitakin voi siellä muutaman päivän kuluessa, minkä siellä voi joskus salassa toimia, saada kultaa niin paljon kuin salaa voi kulettaa Kiinan puolelle. Tsaarivallan aikana olikin kullanetsintä tarkoin kielletty muuten kuin valtion laskuun ja sen valvonnan alaisena.

Altai vuoriston luonnonkauneudet ovat tunnetut ainoastaan muutamille, eikä sen mineraalipitoisuudesta tiedä kukaan. Baikal järven takaisella seudulla sanotaan olevan mailman rikkaimmat nafta-alueet, joiden olemassaolon ilmotti mailmalle vasta vähän ennen sotaa muuan englantilais-venäläinen geolooginen retkikunta.

Uraalin vuoristo on ainoa paikka maailmassa, missä näihin saakka on löydetty platinaa suuremmassa määrässä, ja muitakin metalleja on siellä rajattomiin.

Suuressa määrässä lisääntyivät Venäjän luonnonrikkaudet silloinkin kun Kaukaasia lopullisesti joutui Venäjän yhteyteen. Se tapahtui vasta v. 1912, jolloin kaatui viimeinen, mutta urhein vapaustaistelija, ei kasakkain luodista, jotka häntä olivat vuosikymmeniä vainonneet, vaan vahingonlaukauksesta.

Tuntemattomia ovat maailmalle niinikään Volgan takaiset kastelumahdolliset alueet, joilla pitäisi olla niin paljon viljelyskelpoista maata, että siellä voitaisi tuottaa ravintotarpeet koko ihmiskunnalle. Vain muutamia patoja tarvittaisi Volgan veden ohjaamiseksi sen suunnattoman alueen kastelemiseen, jolla nykyisin asuu vain muutamia kirgiisejä. Ja lisäksi tulisivat vielä Turkestanin alueet, joilta nyt jo saadaan suurin osa Venäjällä käytettävästä puuvillasta.

Venäjällä ovat melkein kaikki vedet purjehdukseen kelvollisia. Verrattain vähäisellä kanavoimisella ja patoilemisella voisi saada aikaan laivaliikenteen Itämereltä Tyynenmeren rannikolle. Ja joskin sitä reittiä voitaisi käyttää ainoastaan kesäkauden aikana, niin sittekin sitä myöten voitaisi kuljettaa paljon tarvikkeita.

Venäjä on niin luonnonrikas kuin mikään maa voi olla, mutta jos ne rikkaudet joutuvat yhden luokan käsiin ja niitä käytetään toisen luokan kuristusvälineinä, muuttuvat ne ihmiskunnan hirvittäväksi kiroukseksi. Amerikalainen pääoma ei suinkaan mene sinne Venäjän kansaa avustamaan, vaan omia suunnattomia rikkauksiaan vieläkin enemmän kartuttaakseen. Tähän mennessäkin on täältäpäin jo tarpeeksi riistetty Venäjää. Kaikki täällä kelpaamaton roju on kuletettu venäläisille markkinoille, sillä sielläkin täytyy olla tarjottavana aina jonkinlaista tavaraa, ennen kuin saadaan rahat pois. Syytetään esim. sikäläistä rautateiden palveluskuntaa, että se ei kykene käyttämään koneistoa, mutta minnekkä sen käytettävissä olevalla koneistolla voi mennä, vaikka olisi minkälainen noita.

Venäjän, samoin kuin koko ihmiskunnankin hyvinvointi edellyttää, että yhteiskunta omistaa luonnonrikkaudet. Ja me olemme edelleen siinä toivossa, että venäläistovereitamme ei ole onnistuttu pettää kullan loisteella. — F. John.

MAILMANKATSOMUKSIA

KOVINPA OVAT VAATELIAITA.

Ellissaarella säilytettäväin, saksalaisilta laivoilta poistettujen, merimiesten puolesta on tehty valitus, että "heidät pakotetaan elämään epäterveellisissä ja likaisissa oloissa, jotka turmelevat heidän terveytensä".

Hitonko mukisemista heillä on? Eivätkö he tiedä, että suuri enemmistö "vapaista kansalaisista" New Yorkissa elää epäterveellisissä ja likaisissa oloissa, jotka turmelevat terveyden? Niissä he elävät sekä sodan että rauhan ajat: se on vapaan Amerikan kansalaisen säännöllinen olotila; sellaisessa ympäristössä he syntyvät, rikastuttavat kapitalistia ja vihdoin kuolla kyhnähtävät. Mitä ne huilut saksalaiset vielä olisivat vailla? Eikö heille kelpaa se, mikä kelpaa maailman suurimman ja rikkaimman tasavallan "vapaille kansalaisille"? Tietäkööt huutia, mokomat "raakalaiset"!

KAPITALISTI HYVÄNTEKIJÄNÄ.

Eräs äskettäin kuollut massalainen teollisuudenharjottaja on määrännyt miljoonan dollaria jaettavaksi 400:n vanhimman työläisensä kesken; myöhemmin tulee heille vielä jaettavaksi 2½ miljoonaa, jonka summan tuottamista koroista he siihen mennessä tulevat saamaan vuosittain 60 %. Tämän kaiken hänen sanotaan tehneen "tunnustukseksi uskollisesta palveluksesta".

Ehkäpä tuo hyvä mies ajatteli tekevänsä kauniisti ja oikein, luovuttaessaan uskollisille orjilleen takaisin edes osan siitä saaliista minkä oli heidän selästään kiskonut. Katumustyön arvoa jossain määrin heikontaa se seikka, ettei hän ryhtynyt riistosaalista palauttamaan sen oikeille omistajille ennemmin, vaan vasta sitte kun hän ei sitä itse enää tarvinnut. Sekään vanhan ajan tapa, että orjain omistajat kuolinvuoteellaan vapauttivat orjansa, ei meitä erityisesti ilahuta. Meistä olisi paljoa miellyttävämpää nähdä orjain **itse** vapauttavan itsensä potkimalla isännät pois niskoiltaan, odottelematta isäntien kuolemaa tai katumusta vapauttajakseen.

VALKOISTA LEIPÄÄ VASTAAN

kirjottaa eräs toveri pitkän syytösluettelon, leimaten sen "meidän pahimmaksi viholliseksemme". Tiedemiehet tosiaan väittävät, että vehnästä kaunojen ja leseitten mukana poistetaan sen tärkein ravintoaine: kasviliima (gluten), joka on välttämätön lihasten, luiden ja aivojen ravitsemiselle. Jälelle jäävät vain verraten vähäarvoiset tärkkelysainekset. Siksi urheilijat ja voimailijat poikkeuksetta käyttävät graham- tai muista kokovehnäjauhoista valmistettua leipää.

Paitsi alhaista, melkein olematonta ravintoarvoa syyttää kirjottaja valkoista leipää vatsahäiriöistä, hammasten huonoudesta, yleisestä lasten heikkoudesta y.m. rappeutuneisuudesta niissä maissa, joissa tämä hullu muoti — vehnän seulominen kuorettomaksi tomuksi — on vallalla. Saksassa, Skandinaavian maissa ja Suomessa, missä käytetään yksinomaan seulomatonta jauhoa, on väestö paljoa voimakkaampaa ja kestävämpää kuin tomunsyöjät englantilaiset, ranskalaiset ja amerikkalaiset.

Kokeista, joita tämän selville saamiseksi on tehty koirilla, on tultu näkemään, että tavallisella valkoisella leivällä koira tuskin elää yhtään kauemmin kuin ihan ilman ravintoa. Samaan päätökseen tulee jokainen ankarampaa ponnistusta vaativassa ammatissa työskentelevä henkilö, jolla on tilaisuutta kokeilemalla vertailla toisiinsa valkoisen leivän ja kokovehnäleivän ravintoarvoa.

Kirjottaja epäilemättä on oikeassa. Enteet kuitenkin viittaavat siihen, että jos sotaa vielä kauan kestää, meillä ei tule olemaan tilaisuutta suuriin "kokeiluihin" minkäänlaisella leivällä. Ja se meidän mielestämme sentään on kaikkein pahinta.

AVUSTAJIA.

Paitsi entisiä avustajia, jotka itsekukin kohdastansa ahkerasti lähettävät yhä uutta topeskaa, olen sitte viime näkemän saanut yhden uuden. Hänellä on kerrottavana

"merkillinen uni, joka näytettiin 40-vuotiaalle nuorukaiselle".

Ennenkuin tulemme itse uneen, on meidän tutustuttava sen unen näkijään, tuohon 40-vuotiaaseen nuorukaiseen, joka jo sinään on mielenkiintoinen ilmiö.

Hän asuu jossain maalla, kuitenkaan tuntematta itseään yksinäiseksi; sillä hänellä on periaatteena, "ettei aja ketään pois huoneestaan, ei tomuhiukkastakaan". Siat tosin ovat ainoat elukat, joita hän kasvattaa, "toiset kasvavat itsekseen". Kerran kolmessa vuodessa hän pesee astiat, "tarvitsivatpa ne sitä taikka eivät", ja joskus vuoteelle kömpiessään "peljättää sieltä enimmät vornikat pois". Luonnollista on, että tällaisissa oloissa tulee kaipaamaan emännän järjestävää kättä ja että unetkin enimmäkseen suuntautuvat sinnepäin, olipa lähtökohtana mikä tahansa.

Tällä kertaa oli hänen unennäkönsä aiheuttajaksi sattunut minun, Kaapron, tuloni Toverin toimitukseen. Oli, kuten hän itse sanoo, "lamaantuneella vatsallaan" ruvennut aprikoimaan, kuinka minut (joka, sivumennen sanoen, olen hänen vanha tuttavansa muutenkin kuin painomusteen välityksellä) Toverissa vastaanotetaan ja miten voin kotiutua paikassa, jossa hänen kokemuksiensa mukaan ei suvaita tupakanpolttoa. Hän vanhalta muistilta tietää, että minulla pitää olla "aatteitteni ahjo" — piippu — aina pöllyämässä.

Valveillaan miettimällä hänen "lamaantunut vatsansa" ei kyennyt näin pulmallista kysymystä ratkaisemaan. Mutta vahvistettuaan sitä seitsemällä raa'alla perunalla (sen järjestävän käden puutteessa jääneet keittämättä) ja vornikoita peljätettyään hän vaipui 40-vuotiaan nuorukaisen herttaiseen uneen.

Siellä unien mailla hänen melkoisesti ajatuskykyisemmäksi vahvistuneelle vatsalleen selvisi, että tuon pulman saattoi ratkaista sijottamalla minut muusta toimituksesta erotettuun koppiin, jossa saisin mielin määrin savuutella — aivan samaa periaatetta noudattaen kuin hän sijottaessaan erirotuiset karjut eri kettoihin.

Mutta sitte otti Unetar huiputellakseen häntä noilla sillä ijällä niin tavallisilla emäntä-ilmestyksillä.

Hänelle näytetään pari saunaan menevää naista. Sauna on Toveria vastapäätä, mutta kun Kaapro työskentelee huoneessaan "täydellä höyryllä" ja ikkuna on auki, luulevat naiset saunan muutetun sinne. Ja niin näkee nuorukainen noiden naisten riisuutuvan ja alastomina astuvan Kaapron eteen.

Vaikka Kaapro onkin tottunut "kylmäld'-kylvettäjä" (kuten Mikael Agricola sanoo) julmistui hän tällaisesta tungettelevaisuudesta, niin että naisraukat olivat lentää selälleen. Mutta jollakin ihmeellisellä tempulla jollaiset uneksiessa ovat vallan tavallisia, tämä unennäkijä-nuorukainen huomaa itsekin olevansa toimivain henkilöitten joukossa. Hän saa toisen noista kaatuvista naisista syliinsä, "ja voi, kuinka se tuntui mukavalta"...

Mihin toinen joutui, jää hieman epäselväksi. Sillä samassa hän näkee Kaapron panevan kätensä ristiin piipunkopan ympäri ja kuulee hänen hiljaa rukoilevan: "Herra, vahvista minua ainoastansa tällä hetkellä" — sekä sitte kiukkuisesti karjasevan: "Ulos täältä, sillä en minäkään ole kuin ihminen!" — Samalla hän nakkasi palavan tulitikun, jolla oli juuri sytyttänyt "aatteensa ahjon", nuorukaisen sylissä istuvaa naista kohden. Se sattuikin putoamaan nuorukaisen olkapäähän ja jäi siihen palamaan.

"Mutta" — lopettaaksemme kertomuksen unennäkijän omilla sanoilla — "kun minulla oli niin harvinainen saalis käsissäni, en malttanut pyyhkästä palavaa tulitikkua olkapäältäni, ennenkuin tuska kävi aivan sietämättömäksi. Silloin toisella kädelläni sieppasin sen olkap——. Ja siihen minä heräsin. Eikä siinä muuta ollut kuin joku vornikka, joka minua puri olkapäähän. — Vaikka ymmärsin, että kaikki oli ollut vain unta, olin kuitenkin Kaaprolle vihassa, kun se nakkasi tulitikkunsa meihin päin".

Kaapro puolestaan vilpittömästi toivoo, ettei tämä avustaja jäisi pitemmälti vihaa kantamaan. Mahdollisimman pian valjetkoon se päivä, jolloin "nuorukaisen" ei enää herätessäänkään tarvitse sellaista mukavalta tuntuvaa "vornikkaa" käsistään päästää!

"KANSALLISMAINEEMME" NOUSEMASSA.

Milwaukee Leader sisältää toimitusartikkelin, jonka otsakkeena on "Suomi" ja joka sisältää seuraavaa:

"Me emme usko sitä juttua, että Suomi olisi anarkian partaalla.

"Tulisiko Suomen irtaantua Venäjästä, on kokonaan sen itsensä ratkaistavissa oleva kysymys. Se seikka ettei Suomi ole omillaan-elävä maa niinkuin Yhdysvallat, vaan raaka-aineiden saantiin nähden muista maista riippuvainen, tullee suuresti vaikuttamaan asian ratkaisuun.

"Mutta mitä siihen tulee, että Suomi olisi anarkian partaalla, niin jokaisen, joka suomalaista kansallisuutta tuntee, täytyy hymyillä moiselle jutulle. Siellä saattaa olla tilapäisiä vaikeuksia, ehkäpä melskeitä ja veritöitäkin. Mutta saatte luottaa siihen, että järjestys pian palautetaan. Kukaan maanpäällä ei osaa paremmin pitää huolta omista asioistaan kuin suomalaiset. Heillä ei ainoastaan ole kykyä ja taipumusta siihen, vaan he sen tekevät. He ovat rauhallista, jäyhää, kiihkoilematonta ja vaatimatonta väkeä, jotka tietävät, mitä he tahtovat, ja jotka toimivat suoraan tarkotusperiensä saavuttamiseksi.

"Katsokaapas Yhdysvalloissa olevia suomalaisia, esimerkin vuoksi. Missä vain heitä on muutamiakaan jollakin paikkakunnalla, siellä näette heillä olevan yhteisen rakennuksen, jossa harjotetaan jos jonkinlaista kehittävää ja virkistävää toimintaa. Enimmät heistä ovat työväkeä, ja enimmät myös sosialisteja. He eivät hukkaa aikaa eikä rahaa, vaan käyttävät kumpasiakin parhaimpaan tarkotukseen. Tuloksena on ollut, että maassa olevain suomalaisten lukumäärään verraten suomalainen sosialistijärjestö joka päivä on maamme etevin. Tämä on siinä määrässä paikkansapitävä tosiasia, että jos Yhdysvaltain muu väestö olisi edustettuna sosialistipuolueessa samassa suhteessa kuin suomalaiset ovat, meillä jo nyt olisi sosialistinen enemmistö tässä maassa — ihan samoin kuin meillä on Suomen valtiopäivillä. Suomella on kunnia olla ensimäinen maa, jossa sosialistit ovat valinneet lainlaatijakunnan todellisen enemmistön.

"Jonakin kauniina päivänä sosialismi on oleva täydessä kukassaan tuossa mielenkiintoisessa pikku maassa. Mutta se seikka, että tuo maa raaka-aineiden suhteen on toisista maista riippuva, vaikuttaa tähänkin. Toisten maitten mielettömyys saattaa joksikin ajaksi ehkäistä olojen kehitystä."

Hyväoppinen mies näkyy olevan Saksan sosialistien "tunnettu johtaja" Filip Scheidemann. Nyt Tukholman rauhankokouksesta palattuaan hän on lausunut suuren totuuden: "Pahimpana rauhan esteenä on se seikka että vanhettuneen ja taantumuksellisen hallintojärjestelmämme nojalla Saksan politiikkaa ohjaavat itsevaltiaat ja militaristiset ainekset".

Scheidemannin terävä silmä äkkäsi tuon ennenkuin sotaa vielä oli kestänyt kolmea vuotta ihan umpeen. Eivätpä todisesti kaikki saksalaiset olekaan niin hitaita hoksanteeraamaan asioita kuin on luultu!

7-vuotias Elli syötteli kissaa päivällispöydässä. Isä ei pitänyt sitä sopivana, vaan määräsi kissan odottamaan siksi kuin muut ovat syöneet.

"Te nyt on ihan väälin", väitti Elli itkusilmin, "tentautta että te vaan on jäljetön ruontokappale, pitää titä niinkuin paveluttyttöä".